

Etelä-Karjalan lintutieteellinen yhdistys EKLY ry.

Retki Vöyriin

07.11.2002

Petri Salakka ja Harry Nyström

Herätyskello aloittaa pauhun... On kello 02:25 aamuyöstä torstaina 7.11.2002 ja herään. "Enää viisi minuuttia lepoa..." - ajattelen ja painan pään taas tyynyyn. Olin käynyt nukkumaan vain reilu 2 ja puoli tuntia sitten. "Miten tyhmä olinkaan", ajattelen ja nukahdan. Kännykkä jatkaa 5 minuutin päästä mihin kelloradio jäi. Infernaalinen piippaus repii tärykalvojeni... On aika herätä Vöyriin retkeä varten.

Aamiainen alkaa taas espressovahvuisella "petrolilla". Mietin hiljaa mielessäni, että miksi heräsin näin aikaisin, kun ei ole lehteäkään mitä lukea. Moitin itseäni. Muutama päivä sitten kaikki oli toisin...

Puhelin soi:

- Moro, Pete täällä!
- No moro, moro! Mitäs ukko?
- Ei kummempia... Tiedätkö, että Vöyrissä on 2 töyhtökiurua?
- Tiedänhän minä, kuinka niin?

Tiesin vastauksen kysymykseeni jo ennen kuin se tuli

- Yksin en viitsi lähteä ja laji kiinnostaisi kovasti. Jos lähdet mukaan, niin mennään hoitamaan laji. Oletko mukana?
- No totta ihmeessä, jos ei ole esteitä! Milloin olet ajatellut?
- Ensi torstaina on minulle ainoa mahdollinen päivä... Käykö?
- Näillä näkymin kyllä. Minulla ei liene ihmeempiä koulussa, voin skipata parit luennot.
- Joo, lähdetään kato sinne ja samalla voidaan vaikka katsoa matkalla jotain.
- Loistavaa!

Maagiset sanat siirtyvät ilmaitse puhelimeeni:

- Bensoja ei sitten tarvitse maksaa. Lähdet vain seuraksi.
- Mukana!

Muisteloni keskeytyvät paahtoleipien pamahtaessa paahtimesta. Syön ja juon hyvin... On pitkä ja rankka reissu edessä. Muistelen kaiholla Hangon reissua ja lupaan itselleni tehdä reissusta tarinan. Pari päivää sitten kirjosiipikäpylintupaikalla sovittiin lisää lähdistä ja eilen lyötiin päätös lukkoon, kun "Galeridat" oli nähty paikalla. Olin täynnä odotusta... Printtasin kaukonäköisenä lintupaikkatietoja netistä ja otin myös Merenkurkun Lintutieteellisen Yhdistyksen toimihenkilöiden yhteystiedot ylös. Kaiken varalta.

Pakkaan kamoja ja etsin havaintovihkoani arktikarepustani. Se löytyykin sieltä... Seuranaan vihreäksi homehtunut mandariini! Jotain näemmä unohtui purkuvaiheessa... Mietin, että toivottavasti tämä ei enteile retkelle pahaa. Peteltä tulee hääri, hän odottaa alhaalla. Matka saa

alkaa.

-Huomenta Pete!

-Huomenia.

-Ei hitto, me sitten lähdetään Vöyriin. Matkaa riittää...

-Ja ei kun matkaan!

Lähdemme, kun on vielä pimeää. Kello on hieman yli 4 aamulla. Kuten Hangon reissullakin, alkumatka menee rupatellessa mukavia ja kertoillessa vanhoja tarinoita... Tarinoissa linnut esittävät suurta osaa. Ei luonnollisesti mene kauan, kun Nukku-Nyström saa vallan ja pelkääjänpenkin kuluttaja aloittaa pilkkiurakan. Vuodenajat muuttuu, mutta etuistuimen nukuttava vaikutus säilyy... Onneksi pidän itseäni niskasta kiinni ja saan tokkuraisen olon hiljalleen kaikkoamaan. Menemme Kouvolan kautta Lahteen, sieltä edelleen Tampereelle ja sieltä Parkanon kautta kohti lopullista erikoiskoettamme Jalasjärvi-Seinäjoki-Ylistaro-Isokyrö-Vöyri.

Jalasjärvellä alkaa olemaan jo niin valoisaa, että saamme ensimmäiset havainnot. Peruslajeja, kuten varis ja harakka kertyy. Sitten tien vierestä Pete poimiikin valkean joukkion: Joutsenia! Eli hätäjarrutus! Tutkimme parven välittömästi autosta muiden lajien varalta. Näen taaempänä lentävän toisenkin parven.. Mutta vain laulujoutsenia. Pete nousee autosta, kiertelee hetken ja aloittaa naurun osoitellen minun päälle. Mietin ihmeissäni, mitä se osoittelee. Onko joku lintu vai mikä..? Nousen autosta ja säpsähdyksen saatelemana huomaan auton saaneen toisen antennin! Heh, tuulilasin päällä oleva lista oli melkein irti ja törrötti kohti taivasta. Pete irrotti lopunkin ja laitto osan takakonttiin. Liimataan kotona... Ja niin jatkoimme ilman "antennia".

No radio kuului silti, vaikkakin sen kanssa oli ongelmia. Etenkin suomenkielisen ohjelman löytäminen oli vaikeaa! Isokyrössä taas navigaattorimme loisti... Eli minä. Metsään mentiin (kuvainnollisesti), mutta onneksi sentään osasin opastaa pois ja kiertoa ei tullut nimeksikään. Kävi tuuri... Isokyrössä näimme myös mukavan fasaaniparven, jossa oli toistakymmentä lintua. Pienellä alueella oli vähintään 25 fasaania, joka olisi täällä aika kivasti... Yritettiin ottaa fotoja, joista osa on sentään jotenkin julkaisukelpoisia. Turhan vähän valoa! Eteenpäin.

Pari fasaania 07.11.2002 © HNy

Fasaanilaumaa 07.11.2002 © HNy

Pelko valtasi pään Isokyrön ja Vöyrin välisellä tiellä! Aivan peilijäissä olevalla tiellä taapersimme hitaasti toivoen, että emme törmää vastaan tulijoihin! Kirjaimellisesti. Selvisimme onneksi vain pienellä "jännäkakalla" housuissa sekä teerihavainnolla ja saavuimme Vöyriin. Ajoimme eteenpäin, S-Market näkyikin jo kauas. Linnut ovat oleskelleet sen ympäristössä. No ajoimme pihaan: Ensimmäiset 2 lintua ehti mennä tunnistamatta, toiset 2 olivat varpusia ja kolmannet 2 olivatkin jo töyhtökiuruja. Jo oli aikakin! Olimmehan olleet paikalla jo 2 minuuttia! (Heh, sarkasmin mestari työssään).

Ajoimme lintujen perään, nousimme autosta, katselimme ja kuuntelimme lintuja aikamme. Kättelyt otettiin väliin! Harvoin pääsee bongatessa yhtä helpolla! Yritimme myös kuvata... Parhaat otokset liitteenä.

Töyhtökiuru takaa 07.11.2002 © HNy

Töyhtökiurut 07.11.2002 © HNy

Töyhtökiuru läheltä 07.11.2002 © HNy

Ruokailevat töyhtökiurut 07.11.2002 © HNy

Kauniita ne kieltämättä olivat. Ruotsinkieliset ihmiset katselivat taas paikalle tulleita bongareita jo selvästi tottuneina. Olivathan linnut olleet paikalla jo kesästä! Me olimme valmiita poistumaan. Kauppaan ostamaan pinnaolut (kyllä; todellakin olut) ja vähän namuja. Sotasuunnitelman jatkaminen!

- Mitäs nyt, Harry?
- "Oluttakin on, minä tarjoan!"
- Ei kun minne nyt?
- Lähdetään tuohon suuntaan, tuota tietä tuossa kartalla.
- Minne se menee?
- Vaasaan.

Eteläkarjalaisittain massiivisen peltopyyparven innoittamina päätettiin suunnata kohti Söderfjärdenin peltoja. Kyseessä on lähes symmetrisen ympyrän muodossa oleva peltoaukea, joka on parhaimpia kurkien lepäilypaikkoja muuton aikana. Talvella alueella tapaa opaslehtisen mukaan helposti mm. peltopyyitä. Ei kun paikalle etsimään! Matkalla poimin liikkuvasta autosta ylilentävän pähkinähakin (jota Pete ei valitettavasti ehtinyt nähdä). Mukava pikkukiva!

Meteorin aikaansaama peltomeri saa Konnunsuon kalpenemaan kateudesta! 5 - 6 kilometriä halkaisijaltaan oleva ympyrä sai meidät puheliaatkin hiljenemään. Ensimmäinen pysähdys antoi valtavan kasan rastaita, pari pikkukäpylintua, fasaanin ääntä ja kettutarhan. Siis täällä ne "kettutyöt" tekevät iskujaan... Näinköhän meitäkin luullaan joksikin kettupojiksi..? No, ajattelimme vastauksen selviävän, jos isäntä lähestyy haulikko kainalossa. Niin helppoa se on! Ei kylläkään näkynyt isäntiä... Hyvä niin.

Söderjärdenin kraateripelto 07.11.2002 © HNy

Söderfjärdenin latomeri 07.11.2002 © HNy

Söderfjärdenin "Ferrari" 07.11.2002 © HNy

Missä sitten ne peltopyyt voisivat olla...? Karttaa katsoessani huomasin peltojen keskellä kulkevan tien, joka näytti hyvältä paikalta. Mutta viisaasti mukanani ollut yhteystietolista otettiin esiin. Soitto eräälle "kollegalle" ja avulias lintumies kertoi auliisti havaintoja alueelta. On mukavaa, että on kohteliasta apua tarjolla! Peltopyille hän neuvoi ajamaan katsomaani tietä ja pyörimään keskellä peltoa kulkevilla silmukateilla. Lintu ei ole varma, mutta sieltä se voisi löytyä. Sinne siis!

Ajoa, pysäytys, nousu ja kiikarointi. Tätä toistimme useampaan otteeseen, kunnes tajusin huomauttaa, että ei ehkä kannata nousta autosta, kun linnut varmaankin piiloutuvat silloin! Huomio hyväksyttiin ja kiikaroimme siis autosta. Apaattisina peltoja kiikaroituamme tulimme siihen tulokseen, että kävi huono tuuri... Ajellaan hiljalleen takaisinpäin ja katsellaan vielä alkupätkä uudelleen. No ehkä juuri alkupätkän autostanousumme oli saanut ensimmäisellä kerralla peltopyyt painautumaan piiloon, mutta nyt ne olivat kaulat pitkällä vasemmalla puolellamme (Peten löytö)! Siis putkea esiin ja katsomaan sekä kuvaamaan.

Hetken kun olin katsomatta lintuja, tapahtui katoaminen! Ei linnun lintuakaan näkynyt paikalla, jossa ne äsken olivat!?

- Hei Pete, missä ne linnut on???
- Siinä ne on edelleen.
- Ei näyttäisi olevan. Näitkö niiden lähtevän?
- Ei ne ainakaan siitä lentäneet.
- Ei vaan näy jälkeäkään. Ei edes putkella!
- No ei muuten näykään...
- Minä siirryn lähemmäksi.
- Joo, kierrä sieltä sivulta niin näet ne aumaa pitkin.

Lähdin talsimaan pellolle ja ryhdyin lähestymään oletettua viimeistä havaintopaikkaa.

Ensimmäisen näin putkella vasta 25 metrin päästä!! Paljain silmin vasta 10 metrin päästä! Kyllä on Suomen Armeijalla paljon oppimista naamioitumisesta peltopyiltä! Upea kaivautuminen! Päätin ottaa fotoja ja mennä niin lähelle, kunnes ne lähtevät lentoon. Tämäkin oli Peten hieno idea! Näin lentoon pyrähtävän parven ja se tosiaan lähti kuin hauki kaislikosta! Ääntelyt vielä lennossa ja parvi oli jo kaukana. Mutta kokemus oli upean tuoreena mielessä! Hieno juttu!!

Painautunut peltopyy 07.11.2002 © HNy

Piilossa 07.11.2002 © HNy

Valmiina lähtöön 07.11.2002 © HNy

Iloisin mielin pystyimme suuntaamaan kohti kotia! Ajo oli varmasti rankkaa... Itsehän en siitä tiennyt tämän taivaallista, kun nukahdin välittömästi auton penkkiin osuessani. Puolessa välissä piristyin ja kahvitauon jälkeen loput matkasta jo juttelimme villistä nuoruudestamme! Hauskoja tarinoita... Hauska retki. Ja hyvää seuraa.

Bongaus ei ole koskaan ollut minulla lähinnä sydäntä vaan spontaanit havainnot ovat olleet aina se paras juttu. Nytkin spontaani peltopyyparvi oli minulle retken parasta antia... Mutta minun on pakko myöntää, että opetuksellinen arvo bongauksessa on suuri! On paljon helpompi etsiä jotain lintua, kun sen on kerran nähnyt jossain! Nytkin tiedän omin korvin kuulleena ja omin silmin nähneenä, miten työhtökiuru eroaa tavallisesta kiurusta ja kuinka löytää peltopyyparvi pellostosta (mm. älä nouse autosta!). Nämä olivat taas kerran tärkeitä oppeja... Voin siis suositella bongauksia kaikille, varsinkin kun sen tekee hyvässä seurassa. Silloin reissu voi olla ikimuistoinen; opit paikkoja ja tiedät minkälainen alue on omin silmin... Kuten meidän tapauksessa Söderfjärden. Ja ennen kaikkea, saat tuntuman lintuun!

Mutta älkää siis peljätkö, en hylkää spontaania retkeilyä... Enkä aloita valtavaa bongarinuraa. Jatkan retkeilyä kuin ennenkin, mutta jos joku kysyy lähdenkö mukaan toiselle puolelle Suomea ja minulla ei ole esteitä, niin totta ihmeessä hyppään kyytiin! Sitä aina oppii jotain uutta ja saa kokea vaihtelua!

Toivottavasti pitkästyttävä tarinani antoi edes jotain jollekin... Itselleni se antoi ja se on edelleen pääasia!

[Harry Nyström](#)

(Pete oli kirjoituksen hengessä mukana)